

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Florin Ștefan Vasile, Director General
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
Sector 2, București

RECOMANDAREA

Nr. 65 din 5. MAR. 2020

referitoare la respectarea art.49 din Constituția României privind
protecția copiilor și tinerilor

În baza Împuternicirii nr. 2105/05 februarie 2020, d-na ' ' și d-na ' ' consilieri în cadrul Domeniului *Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului*, au efectuat o anchetă la **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt** vizând posibila încălcare a art.49 din **Constituția României** privind *protecția copiilor și tinerilor*.

Informații specifice anchetei :

Prin pctiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. **1409/27 ianuarie 2020**, d-na ' ' ne aduce la cunoștință situația copiilor ' ' , în vârstă de **ani** și ' ' , în vârstă de **ani**, ce i-au fost încredințați în vederea adopției în luna iulie 2019 prin hotărâre judecătorească. Cei doi frați au fost preluați de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt, unde beneficiau de măsura plasamentului la asistent maternal profesionist.

Din informațiile pe care le deține d-na ' ' , copiii au fost preluați din familia naturală întrucât erau supuși abuzurilor fizice, emoționale și sexuale.

După preluarea copiilor, d-na ' ' a sesizat faptul că cei doi copii au continuat să aibă un comportament nepotrivit unul față de celălalt, obișnuind să se dezbrace atunci când se aflau singuri în cameră, să se atingă nefiresc și să mimeze acte sexuale.

D-na ' ' a luat legătura cu reprezentanții DGASPC Sector 2 București, care monitorizau încredințarea, încercând să afle dacă reprezentanții DGASPC Olt aveau cunoștință despre acest comportament și dacă au încercat să-l corecteze prin consiliere psihologică ori psihoterapie. Din discuțiile purtate a reieșit faptul că minorii au avut

același comportament la cei doi asistenți maternali la care s-au aflat. Primul asistent maternal și-a dat demisia după ce i-a surprins pe cei doi copii în ipostaze intime.

D-na _____ a contactat telefonic al doilea asistent maternal, ce a avut copiii în plasament în perioada aprilie 2016 – iulie 2019 până la momentul încredințării în vederea adopției, însă aceasta a negat existența unor astfel de comportamente.

Cu toate acestea, d-na _____ a intrat în posesia unor informații referitoare la faptul că angajații DGASPC Olt aveau cunoștință despre comportamentul celor doi frați, aceștia fiind amenințați că dacă vor spune despre comportamentul lor nu vor mai fi niciodată adoptați. Copiii nu au fost consiliați, îndrumați ce să facă, nu li s-a explicat de ce nu este potrivit un astfel de comportament ci, din contră, au fost constrânși și amenințați să ascundă, să mintă, să nu destăinuie cele petrecute.

D-na _____ a decis să nu finalizeze adopția în cazul celor doi copii, întrucât aceștia manifestau și altfel de tulburări comportamentale (din sfera agresivității, violenței fizice și verbale, furiei exacerbate, etc), însă a considerat necesar să ne sesizeze cu privire la aspectele sus-menționate în vederea includerii copiilor în programe de consiliere psihologică în cadrul DGASPC Olt.

Având în vedere aspectele prezentate de mass-media, și ținând cont de posibila încălcare a prevederilor **art.49** din **Constituția României** privind *protecția copiilor și tinerilor*, au fost efectuate următoarele demersuri:

- în perioada 10 – 11 februarie 2020 a avut loc o anchetă la DGASPC Olt;
- au fost efectuate vizite pe raza județului Olt la domiciliile celor două asistente maternale ce au avut copiii în plasament;
- în data de 13 februarie 2020 a avut loc vizita la domiciliul d-nei _____, în București, sector 2, fiind purtate discuții și cu cei doi minori;
- prin adresă scrisă au fost solicitate informații și documente de la DGASPC Sector 2 București, privind monitorizarea măsurii încredințării în vederea adopției, măsură dispusă prin Sentința Civilă nr. _____ de către Tribunalul Olt, Secția Civilă.

Obiectivele anchetei desfășurate la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt au fost următoarele:

- analiza documentelor din dosarele copiilor, de la momentul instituționalizării și până în prezent; existența consemnării comportamentului deviant și implicarea specialiștilor în soluționarea problemei; recomandările consemnate de către membrii echipei pluridisciplinare și gradul de îndeplinire al acestora; rapoartele de monitorizare privind plasamentul copiilor;
- verificarea evaluărilor psihologice și a rapoartelor de consiliere privind participarea copiilor, precum și tematica abordată;
- discuții cu minorii în cauză;
- verificarea dosarelor angajaților asistenți maternali profesioniști care au primit în plasament copiii; formarea profesională a acestora (inițială și continuă), existența semnării în scris a comportamentului copiilor; discuții cu personalul specializat ce a intrat în legătură directă cu copiii (responsabil de caz, manager de caz, psiholog, asistenți maternali, asistent medical/medic).

Concluziile anchetei sunt următoarele :

1. Copiii nu au beneficiat de consiliere psihologică pe perioada instituționalizării.
2. Nu au fost identificate documente în care să se consemneze comportamentul inadecvat între frați. Nu există declarații scrise în acest sens.
3. Asistenții maternali nu au beneficiat de formare profesională continuă în vederea gestionării situațiilor de criză.
4. Asistenții maternali nu au beneficiat de consiliere psihologică asigurată în cadrul DGASPC Olt privind modalitățile de relaționare adecvată cu copiii în situații de criză.
5. Referitor la întocmirea documentelor din dosarele copiilor, s-a constatat faptul că multe dintre acestea sunt copy-paste, rapoartele de monitorizare a vizitelor sunt identice, la fel rapoartele trimestriale.

În data de **11 februarie 2020**, au avut loc vizite la domiciliile celor două asistente maternale, și anume:

1. Vizită la domiciliul asistentei maternale _____, în comuna _____ sat _____, județul Olt (actualmente, d-na _____ nu mai este angajata DGASPC Olt).

Conform discuțiilor purtate, d-na _____ a primit în plasament copiii _____ și _____ în luna februarie 2016, copiii având vârsta de _____ ani, respectiv _____ ani. Aceștia s-au aflat la domiciliul său din data de 29 februarie până în data de 13 aprilie 2016, când asistenta maternală a solicitat în scris încetarea contractului de muncă. D-na _____ a specificat faptul că hotărârea de a demisiona nu a avut nicio legătură cu cei doi copii aflați în plasament la domiciliul său, decizia fiind luată pe fondul unor probleme familiale (decesul mamei sale și a sentimentului de neputință de a face față unor noi probleme). D-na _____ a specificat faptul că avea și o fetița adoptată, aproximativ de vârsta _____, și a simțit că nu mai poate avea grijă de trei copii.

În privința fraților _____, d-na _____ precizează faptul că fetița avea un comportament matern față de fratele său, avea grijă ca acesta să mănânce la timp, îl însoțea când mergea la toaletă, ajutându-l să nu se murdărească, iar uneori în pat, îl așeza peste ea, legănându-l ușor. D-na _____ susține că îi atrăgea mereu atenția _____ să nu mai repete gesturile materne, să nu îl mai însoțească pe fratele ei la toaletă și mai ales, să nu îl mai țină în brațe peste ea, atunci când stăteau în pat (deși copiii erau îmbrăcați). Fetița a replicat că așa a văzut acasă la mama și tata, iar d-na _____ susține faptul că fetița a înțeles la vremea respectivă ceea ce i-a spus și a încetat acest comportament până la plecarea din familia ei. D-na _____ precizează faptul că nu a depus o declarație scrisă în acest sens la sediul DGASPC Olt.

2. Vizită la domiciliul asistentei maternale _____, în localitatea _____, sat _____, județul Olt.

D-na _____ a declarat faptul că nu a avut probleme cu cei doi copii la început, nu a observat nimic deosebit în comportamentul lor. Se jucau și cu alți copii ce veneau în vizită. În timp, aceasta a observat că _____ și nepoata sa, _____, aveau

comportamentul schimbat, se ascundeau uneori, și chiar au fost surprinse retrăgându-se după un arbust și sărutându-se. D-na [redacted] susține că le-a certat și le-a interzis să se mai joace așa, iar nepoata i-ar fi spus că ” [redacted] știe să facă sex, a văzut la părinți”.

D-na [redacted] susține că din acel moment nu i-a mai lăsat niciodată singuri pe copii, îi supraveghea tot timpul, iar în timpul nopții, [redacted] dormea cu asistenta maternală și [redacted] dormea cu soțul acesteia. [redacted] avea în continuare o atitudine protectoare față de [redacted], însă nu manifesta un alt gen de curiozitate, nici atunci când se schimbau de haine.

D-na [redacted] menționează faptul că d-na [redacted] a contactat-o telefonic, povestindu-i ipostaza în care i-a surprins pe frați. De asemenea, i-a spus că cei doi frați nu se înțeleg, că [redacted] este rea, ”diabolică”, fiindu-i frică să nu îl rănească pe fratele ei (despre care spune tot timpul că îl urăște).

D-na [redacted] afirmă faptul că la ea copiii nu s-au bătut, uneori se mai certau dar în general, se jucau frumos împreună și aveau o relație normală.

În data de **13 februarie 2020**, a avut loc vizita la domiciliul **doamnei** [redacted], în București, Sector 2, fiind purtate discuții atât cu minorii în cauză, cât și cu petenta, reieșind următoarele:

[redacted] are amintiri din fragedă copilărie legate de relațiile intime desfășurate între părinți, între mama ei și alți parteneri sau între sora ei (cu doi ani mai mare) și un alt bărbat, și până la un punct, a considerat acest fapt ca fiind normal și firesc. În același timp, fetița a preluat de la o vârstă fragedă rolul mamei, întrucât aceasta părăsea frecvent domiciliul, fiind nevoită să își îngrijească frații mai mici așa cum a crezut de cuviință. Pe măsură ce a crescut, [redacted] s-a identificat din ce în ce mai mult cu figura maternă. Ajungând în familii în care modelul parental era diferit, fetița s-a comportat așa cum văzuse în familia naturală și credea că este firesc, însă a fost certată și i-a fost interzis acest comportament. Ca orice lucru interzis, a fost din ce în ce mai tentant ca acesta să fie experimentat în continuare, iar curiozitatea a împins-o să experimenteze comportamentul și cu alți copii (așa după cum mama experimenta acest fapt și în compania altor parteneri).

În momentul de față, [redacted] pare să fie oarecum rușinată de experiențele intime pe care le-a inițiat și în care s-a implicat, însă nu este suficient pentru a lua hotărârea de a renunța la acest fapt. Comportamentul fetiței poate fi corectat prin consiliere și terapie psihologică pe termen lung, având susținerea persoanei investită afectiv (copilul are nevoie de o relație afectivă sănătoasă, stabilă și de un model pozitiv de comportament).

[redacted], în vârstă de [redacted] ani, este un copil vioi, vesel și comunicativ. Raportat la vârsta cronologică, acesta pare ușor subponderal, situându-se din punct de vedere al constituției bio-fizice în jurul vârstei cronologice de [redacted] ani. Copilul declară faptul că îi place la doamna [redacted], căreia îi spune ”mama”, însă știe că uneori o supără. Întrebându-l despre ce anume este vorba, [redacted] menționează faptul că seara nu poate să doarmă și atunci devine agitat, se plimbă peste tot, sare în pat, deranjând-o pe sora lui și pe mama. Dacă cineva încearcă să îl liniștească, acesta devine furios, certareț, și sfârșește prin a plânge zgomotos, înainte de a adormi.

Despre relația cu sora lui nu spune prea multe, doar ca se înțeleg bine și rareori se joacă împreună. [redacted] nu menționează niciun moment despre ”jocul” cu sora lui, acesta are comportamentul, vocabularul și preocupările unui copil de vârstă preșcolară.

Concluziile discuției cu d-na sunt următoarele:

Așteptările d-nei vis-à-vis de posibilitățile copiii adoptați sunt nerealiste, iar comportamentul matern al acesteia este condiționat și influențat decisiv de posibilitatea ca acel copil să nu o iubească și să nu o aprecieze așa cum își dorește.

Pe tot parcursul discuțiilor, d-na a menționat faptul că ”se simte cu conștiința curată”, în sensul de a nu-și asuma sau reproșa în vreun fel consecințele renunțării la adopție. D-na nu a specificat niciun moment faptul că ar putea avea și dânsa o contribuție cu privire la eșecul adopției, dimpotrivă, toate motivele nereușitei acestui demers sunt atribuite numai copiilor.

D-na adoptă o atitudine egocentrică întregii problematice în care se află implicată, singura preocupare fiind aceea de a se disculpa și a primi aprobarea celorlalți privind renunțarea la adopție.

Prin adresa nr. 4053/03 martie 2020, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 București ne-a transmis documentația întocmită cu prilejul monitorizării situației copiilor și , încredințați în vederea adopției pentru o perioadă de 90 zile la domiciliul doamnei , precum și rapoartele întocmite ca urmare a programului suplimentar de consiliere, realizat atât pentru d-na cât și pentru copii.

În conformitate cu aspectele menționate în ultimul raport bilunar nr. 195/19 februarie 2020, copiii au fost incluși într-un program de psihoterapie și consiliere în cadrul unui cabinet privat, însă au urmat și programul de consiliere desfășurat în cadrul DGASPC Sector 2 București, începând cu data de 17 decembrie 2019.

De asemenea, au fost efectuate demersurile necesare în vederea pregătirii copiilor pentru mutarea acestora din mediul familial al d-nei în sistemul de protecție din cadrul DGASPC Olt, termenul de judecată privind revocarea încredințării în vederea adopției fiind stabilit pentru data de 20 februarie 2020.

În temeiul prevederilor **art. 59 din Constituția României** și ale **art. 24 alin. (1), (2) și art.26 alin (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului**, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

pentru realizarea scopului constituțional și legal al **Avocatului Poporului**, respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitate sa de mediator, și conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2, București, emit prezenta

RECOMANDARE

1. Conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2, București, va dispune măsuri privind revizuirea și eventual, retragerea atestatului de persoană aptă să adopte doamnei _____ în contextul renunțării la adopția copiilor _____ și _____
2. Conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2, București va informa Avocatul Poporului în privința tuturor măsurilor dispuse.

RENATE WEBER
AVOCATUL POPORULUI

